

By & Havn
Nordre Toldbod 7
1259 København K

Tilladelse efter miljøbeskyttelsesloven §27 stk. 2 at grave i forurenede sediment i forbindelse med transplantation af ålegræsbed fra Trekroner (Lynetteholm) til ny kanal i Nordhavn

I henhold til Miljøbeskyttelsesloven, Lovbekendtgørelse nr. 5 af 3. januar 2023, § 27, stk. 2, meddeles hermed tilladelse til at grave i forurenede sediment i forbindelse med transplantation af ålegræsbed fra Trekroner (Lynetteholm) til ny kanal i Nordhavn.

Tilladelsen omhandler kun den del der omfatter opgravning af ålegræsbede.

Baggrund

WSP har, på vegne af By & Havn, den 1. september 2023 søgt om tilladelse til at arbejde i sedimentet i forbindelse med transplantation af ålegræsbed fra Trekroner til en kanal i Nordhavn.

By & Havn ønsker, i samarbejde med WSP og Hedeselskabet, at foretage en kontrolleret transplantation af hele ålegræstørv fra et mindre område indenfor perimeteren af Lynetteholmprojektet sydøst for Trekronerfortet (figur 1) til den nyanlagte kanal bag Orientkaj, hvor ålegræstørvene lægges i depot til fremtidig udplantning (se bilag 1).

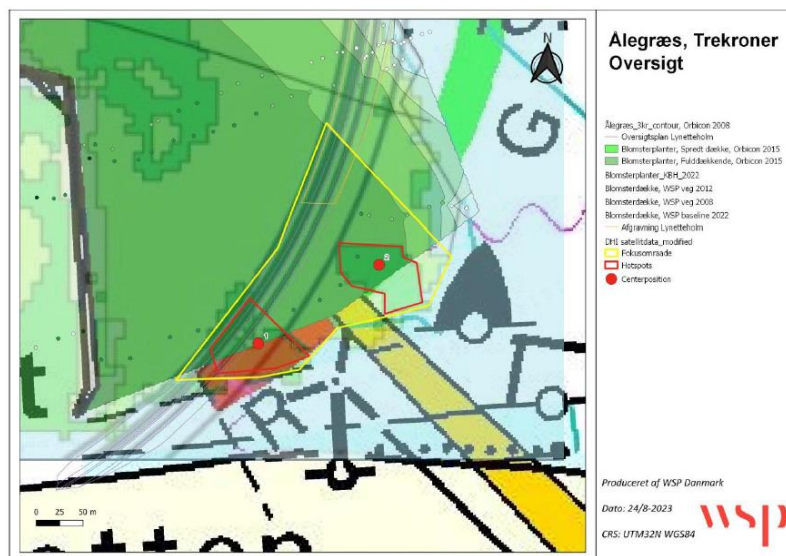
11. september 2023

Sagsnummer
2023-0357734

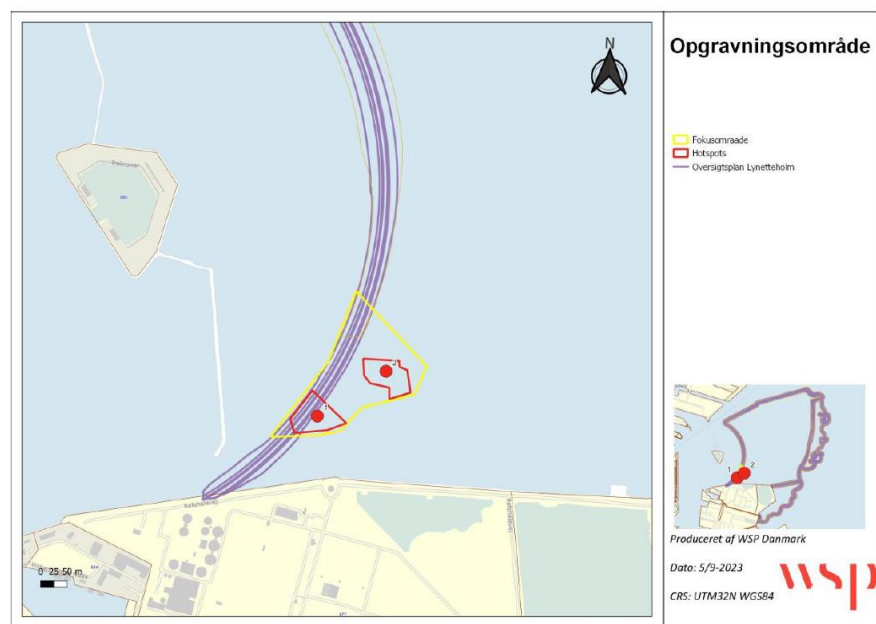
Dokumentnummer
2023-0357734-3

Bygge-, Parkerings- og
Miljømyndighed
Vand og Natur
Njalsgade 13
Postboks 380
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

Figur 1. Ansøgningsområde for optagning af ålegræstørv inden for perimeteren af Lynetteholmprojektet. De røde områder angiver de primære opgravningsområder, hvor tætheden af ålegræs er højest.

Figur 2. Ansøgningsområde indenfor perimeteren af Lynetteholmprojektet.

Kanalen, hvortil det skal transplanteres, har et areal på omtrent 3.000 m², og ansøger ønsker at fylde dette område ud med ålegræstørv (se bilag 1). Ålegræstørv i denne afgørelse betegnes som ålegræsplanter inklusiv dets rodnet i større sammenhængende plader. Kanalen er anlagt for nyligt, og har et bundsubstrat, der ifølge ansøger er egnet til etablering af ålegræs.

Ansøger beskriver, at formålet med projektet er at etablere en bank af ålegræs, der senere kan bruges til udplantning af større områder, sekundært at etablere ålegræs i de nyetablerede kanaler.

Tilladelsens meddeles på nedenstående vilkår:

1. Tilladelsen er gældende fra d.d. og til at arbejdet er udført. Tilladelsen skal udnyttes inden 3 år.
2. Tilladelsen er gældende for det angivne arbejdsområde på figur 1 i den miljøtekniske redegørelse og skal i øvrigt udføres som beskrevet i den miljøtekniske redegørelse og arbejdsbeskrivelsen heri.
3. Område for Miljø og Byliv (herefter OMB), Vand og Natur, og badevandsvagten skal underrettes senest 1 dag inden arbejdet påbegyndes. Vand og Natur kontaktes på vand@kk.dk. Badevandsvagten kontaktes på tlf. 26 86 58 01.

Underretningen skal indeholde følgende oplysninger:

- Navn, e-mail og telefonnummer på kontaktperson hos entreprenøren.
 - Oplysning om det nøjagtige starttidspunkt for arbejdet og om, hvor længe det forventes at vare.
4. Arbejdet med at optage ålegræs skal foregå således, at der hvirvles mindst muligt op i sedimentet i Øresund.
 5. Arbejdet skal foregå med skovl.
 6. Hvis det viser sig, at der spredes partikulært materiale, skal følgende forholdsregler iværksættes:
 - a. Arbejdet stoppes
 - b. Område for Miljø og Byliv, Vand og Natur adviseres på vand@kk.dk. Badevandsvagten skal adviseres på tlf. 26 86 58 01.

Klagevejledning

Klageadgang

Der kan klages over afgørelsen til Miljø- og Fødevareklagenævnet frem til fire uger, efter afgørelsen er meddelt eller offentliggjort, jf. miljøbeskyttelseslovens §§ 91 og 93. Klagen skal indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnet digitale klageportal inden den 9. oktober 2024.

Klage skal indgives via klageportalen <https://naevneneshus.dk/>, hvor selve klageprocessen, betaling af gebyr m.v. også fremgår.

Hvem kan klage?

Det er fastlagt i miljøbeskyttelseslovens §§ 98-100, hvem der er klageberettiget. Det fremgår bl.a. af lovens § 98, stk. 1, nr. 1 og 2, at

afgørelsens adressat og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald, kan klage. Derudover er bl.a. en række lokale og landsdækkende organisationer klageberettigede efter bestemmelsen.

Opsættende virkning

Hvis afgørelsen påklages, er udgangspunktet efter miljøbeskyttelsesloven, at klagen ikke vil have opsættende virkning, jf. lovens § 96, stk. 1. Efter samme bestemmelse kan Miljø- og Fødevareklagenævnet imidlertid beslutte at give en eventuel klage opsættende virkning.

Søgsmål

Hvis afgørelsen ønskes prøvet ved domstolene, skal der anlægges sag inden 6 måneder fra meddelelse eller offentliggørelse af afgørelsen, jf. miljøbeskyttelsesloven § 101, stk. 1, dvs. den 11. marts 2024.

Grundlag for afgørelsen

Lov - og plangrundlag

- Miljøbeskyttelsesloven, Lovbekendtgørelse nr. 5 af 3. januar 2023, § 28 stk. 1.
- Bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand, bek. nr. 796 af 13/06/2023.
- Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter, bek. nr. 797 af 13/06/2023.
- Bekendtgørelse om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster, bek. nr. 819 af 15/06/2023.
- Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.
- Lov om anlæg af Lynetteholm, LOV nr. 1157 af 11/06/2021.

Ansøgningmateriale

- Ansøgning af 1. september 2023.
- Opdateret ansøgning sendt d. 5. september 2023.
- Supplerende oplysninger i mails fra WSP til OMB, Vand og Natur, i september 2023.

Miljøteknisk redegørelse

Der ansøges om tilladelse til at arbejde i havbunden sydøst for Trekroner i forbindelse med Lynetteholmsprojektet. Formålet er at flytte ålegræstørv til en såkaldt "bank", idet Lynetteholm skal anlægges i opgravningsområdet.

Projektet opstartes d. 13. september 2023, hvor der er planlagt en test af metoden, som beskrives i 'arbejdsbeskrivelsen' nedenfor. Herefter forventes arbejdet af foregå i de næste 1-2 uger afhængigt af vejret.

Arbejdsbeskrivelse

Der skal anvendes en gravepram med en passende skovl, sandsynligvis en polygrab, der kan udtage ålegræstørv med en dybde på omkring 40 cm (se figur 3). Tørvne graves op og lægges på køreplader med et

løfteøje påsat i hvert hjørne, samt en lav jernkant rundt på de tre af siderne. De transporteres ind til kanalen på pram, unifloats eller lignende. Derfra løftes de med kran og placeres i kanalen. Kranen tipper kørepladen, så tørvne glider af der hvor de skal ligge.

Figur 3. En polygrab, som kunne være et eksempel på en passende skovl til projektet.

Forstyrrelse af sediment og potentiel sedimentspredning

Projektet har til formål at forstyrre ålegræsbedets sammenhæng og rod- og rhizom-netværkets fasthæftning til substratet så lidt som muligt i processen.

Ansøger skriver i deres ansøgning, at strømningsforholdene i ålegræsområdet er lave, specielt ved nordgående strøm i Øresund, men også i sydgående strøm, hvilket får ansøger til at vurdere at sedimentet ikke vil flytte sig nævneværdigt fra opgravningsområdet.

Ansøger skriver følgende: "Opgravningen foregår på lavt vand, hvilket begrænser tiden for potentiel spredning af sediment fra det opgravede materiale. DHI har i 2023 udarbejdet en rapport vedr. spildmålinger fra gravearbejde og vandkvalitet (DHI, 2023), hvor de har undersøgt sedimentspild fra graveaktiviteter ved det pågående arbejde ved den sydlige del af Lynetteholmsprojektet. Heri konkluderes, at gravearbejdet overholder kravet på maksimalt 4% spild. I den forbindelse konkluderer de også at spildet fra gravearbejdet kun i meget lille omfang er positivt korreleret med strømningshastighed, hvilket betyder, at sedimentet ikke flytter sig nævneværdigt ved højere strømføring.

Endvidere fremgår det i DHIs baselinerapport for biologiske, sedimentkemiske og vandkvalitetsundersøgelser ved Lynetteholm og klappladser i Køge Bugt (DHI, 2022), at materiale fra området, har en lav fraktion af

finpartikulært tørstof. Derudover viser WSP/Orbicons talrige ålegræs- og substratkortlægninger i området, at bunden primært består af sand/fint sand, der begrænser sedimentets evne til spredning”.

Potentiel sediment forurening

I forbindelse med Lynetteholmsprojektet har DHI lavet en rapport i 2022, hvor der er undersøgt sedimentforurening i området ved Lynetteholm. For stationerne tættest på opgravningsområdet er der ikke registreret overtrædelser af de pågældende stoffers nedre eller øvre aktionsniveauer jf. klapvejledningens retningslinjer.

Vandområdeplaner

Ifølge bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter (bek. nr. 797 af 13/06/2023), §8, stk.2, kan der kun træffes afgørelse, hvis afgørelsen ikke medfører en forringelse af overfladevandområdets tilstand.

Miljømål for kystvande er fastsat i bek. nr. 819 af 15/06/2023, hvor *Nordlige Øresund* skal opnå målet god økologisk tilstand efter 22. december 2027 og god kemisk tilstand senest d. 22. december 2027.

Københavns Havn ligger i vandområde nr. 6, '*Øresund, nordlig del*' jf. vandområdeplan 2021-2027. Af tabel 1 fremgår status for tilstand for området. I vandområdeplanen 2021-2027 er vandområdet '*Nordlig Øresund*' vurderet til at have '*moderat økologisk tilstand*', samt en '*ikke-god kemisk tilstand*', hvilket skyldes overskridelse af miljøkvalitetskriterierne af flere kemiske stoffer, som fremgår af tabel 1.

Tabel 1. Tilstandsvurdering for kystvandsområde nr. 6 for Vandområdeplaner 2021-2027.

Kystvand område nr. 6, Nordlige Øresund	
Rodfæstede planter	God
Bentiske invertebrater	Moderat
Fytoplankton	God
Nationalspecifikke stoffer	Ikke god
Samlet økologisk tilstand	Moderat
Kemisk tilstand	Ikke god
	Overskridelse af stoffer i biota : • Kviksølv • BDE, sum • Bly • Cadmium Overskridelse af stoffer i sedimentet: • Antracen • Nonylphenoler • Methylnaphthalener (nationalt specifikt stof)

I vandområdeplanerne beskrives kvælstof og fosfor som væsentlige presfaktorer for kystvandene. Nordlige Øresund lever ikke op til vandområdeplanernes målsætninger om kvalitet. Af den årsag skal Københavns Kommune vurdere, om der sker en øget påvirkning af vandområdet med næringsstoffer.

Udtalelser i sagen

By & Havn og rådgiveren WSP har haft udkastet til tilladelsen til udtalelse. De havde ingen bemærkninger.

Miljøteknisk vurdering

Generelt kan næsten alt sediment i Københavns Havn betragtes som forurenet. Da sedimentet i havnen er forurenet med bl.a. en række tungmetaller og kulbrinter, er det af betydning for vandkvaliteten i havnen, Kalveboderne og Øresund, at sedimentspredningen under arbejdet begrænses.

I projektets nærzone ved opgravning vil der opstå en periodisk spredning af sediment. Det vurderes dog, at denne spredning vil være meget begrænset og primært forekomme i umiddelbar nærhed af Trekroner. Tildækning af vegetation er begrænset til ålegræsbedene i nærheden af opgravningsområdet, der i forvejen vil blive udsat for en komplet overlejring af Lynetteholmen i fremtiden.

Vurdering i forhold til vandområdeplaner

Kemisk tilstand

Sedimentprøver fra området tættest på optagningsområdet, viser at ingen af de målte stoffer ligger over nedre aktionsniveau jf. klapvejledningen. Københavns Kommune, OMB, vurderer derfor, at optagningen af ålegræstørv ikke vil forringe den kemiske tilstand, og dermed ikke have betydning for at opnå en god kemisk tilstand i vandområdet Nordlige Øresund.

Økologisk tilstand

Arbejdet påvirker ålegræs i selve optagningsområdet, da ålegræstørv bliver flyttet til ny lokalitet. Målet for ålegræs er "god". Københavns Kommune vurderer, at optagningsprojektet omhandler relativt små områder og at arbejdet derfor ikke vil forringe tilstanden for ålegræs i Øresund Nord.

Opsamling på vurdering ift. vandområdeplaner

OMB vurderer, at projektet ikke vil medføre en negativ påvirkning på vandområdets økologiske tilstand, ej heller at projektet vil være til hindre for målopfyldelse om "god økologisk tilstand" og "god kemisk tilstand".

Badevand

Det nærmeste badested på opgravningsområdet er "Halvandet badezone" på Refshaleøen, som ligger ca. 900 meter væk, og ca. 700 meter i fugleflugtslinje.

Da Refshaleøen dækker for arbejdsområdet i forhold til badestedets lokalitet, samt at arbejdet foregår over relativt få dage, vurderer OMB at arbejdet ikke udgør en risiko for de badende.

Der er stillet vilkår (nr. 6) til, at arbejdet stoppes og OMB og badevandsvagt orienteres, hvis der sker spredning af partikulært materiale.

Konklusion

På baggrund af de beskrevne arbejdsmetoder samt arbejdets varighed, og de stillede vilkår, vurderes det, at arbejdet med at opgrave ålegræstørv kan udføres uden konsekvens for vandmiljøet og badevandskvaliteten i Københavns Havn.

Forhold til Naturbeskyttelse

Før der træffes afgørelse i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 27. stk. 2, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Det skal ligeledes vurderes om en tilladelse kan beskædige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de arter der er angivet på Habitatdirektivets bilag IV.

Område for Miljø og Byliv har vurderet ansøgningen i henhold til Habitatbekendtgørelsen nr. 1098 af 21. august 2023, bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Internationale naturbeskyttelsesområder

Det ansøgte opgravningsområde ligger uden for internationale naturbeskyttelsesområder, hvoraf det nærmeste er Natura 2000-område nr. 142 'Saltholm og omliggende hav', som ligger ca. 6 km væk.

Natura 2000-området 'Saltholm og omliggende hav' har et samlet areal på 7.256 ha, hvoraf 5.434 ha er hav. Området er udpeget som habitat-område nr. 126 og fuglebeskyttelsesområde nr. 110.

Den marine del af området går ud til ca. 4 meters dybde. Rundt om den nordlige del af Saltholm udgøres af stort set hele det marine areal af et stort stenrev med en artsrig flora. Saltholm med det omgivende fladvand er en af Østdanmarks vigtigste yngle-, fælde- og træklokaliteter for kystfugle. Her findes blandt andet landets største yngleforekomster af edderfugl og bramgås. Saltholm og Peberholm har desuden væsentlig betydning for kolonirugende kystfugle som klyde og flere arter af tern. Blandt andet den sjældne rovterne, som har etableret sig som

ynglende på Saltholm og er listet på områdets udpegningsgrundlag. Knopsvane og grågåas opholder sig i stort antal i området, mens de fælder deres fjer. Havørne på træk jager i området. Pibeand findes på områdets udpegningsgrundlag. Den sydlige del af Saltholm er levested for spættet sæl, mens gråsæl observeres sporadisk.

De marine naturtyper er sandbanke (1110), kystlaguner og standsøer (1150) og rev (1170). Naturtypen rev rummer også de såkaldt biogene rev, hvor den hårde bund er dannet af fx blåmuslinger eller hestemuslinger.

Natura 2000-område nr. 143, Vestamager og havet syd for, ligger ca. 8 km syd for opgravningsområdet. På udpegningsgrundlaget er blandt andet skarv, knopsvane, trolldand, stor skallesluger, lille skallesluger, fjordterne, dværgterne, fiskeørn mv. De marine naturtyper er sandbanke (1110), Kystlaguner og strandsøer (1150) og bugter og vige (1160).

Forstyrrelser i forbindelse med anlægsarbejdet vurderes ikke at kunne påvirke marine arter samt fuglearter væsentligt.

Københavns Kommune, OMB, vurderer at en eventuel påvirkning af udpegningsgrundlagets arter og naturtyper vil være af underordnet betydning, dels på grund af afgørelsens vilkår og dels på grund af afstanden fra lokaliteten til nærmeste naturbeskyttelsesområde.

Beskyttelse af visse arter (Habitatdirektivets bilag IV)

Ifølge habitatdirektivets artikel 12 om strengt beskyttede arter, må kommunen ikke give tilladelse til noget, der kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de arter, der er omfattet af direktivets bilag IV. Det vurderes, at projektet ikke vil have negativ betydning for bilag IV arter. Ligeledes vurderes tilladelsen ikke at have negativ påvirkning på andre beskyttelseskrævende arter.

I anlægsfasen kan der ved optagning af ålegræs være støjgener. Det vurderes ikke, at disse støjgener kan påvirke bestanden af marine pattedyr, herunder spættet sæl, gråsæl og bilag IV-arten marsvin. Det vurderes, at støjen vil være lokalt forekommende omkring optagningsområdet og vil foregå i en kort periode.

Forhold til øvrig lovgivning

Der er med denne tilladelse udelukkende taget stilling til gravearbejdet i forbindelse med optagning af ålegræstørv. Der er således ikke taget stilling til evt. øvrige tilladelser, der skal indhentes for at gennemføre

projektet efter f.eks. planloven, byggeloven, vejloven, jordforureningsloven, vandløbsloven mm.

Henvendelse til Område for Miljø og Byliv

I er velkomne til at kontakte undertegnede på tlf. 33 66 33 06 eller vand@kk.dk, hvis der er spørgsmål eller bemærkninger til sagen. Ved skriftlig eller elektronisk henvendelse bedes der henvist til sagsnr. 2023-0357734.

Med venlig hilsen

Christina Abel

Biolog

Anja Aalling Hansen

Biolog

Kopi af tilladelsen er sendt til følgende parter

- Trafik- Bygge- og Boligstyrelsen, info@tbst.dk
- Københavns Kommune, Virksomhed og Byliv, spildevand@kk.dk
- Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og rådgivning Øst, trost@stps.dk
- Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk
- Friluftsrådet, koebenhavn@friluftstraadet.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
- DOF-København, koebenhavn@dof.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk og
- Danmarks Sportsfiskerforbund, oeresund@sportsfiskerforbundet.dk
- Greenpeace, hoering.dk@greenpeace.org

Tilladelsen annonceres desuden på "Annonceringsportalen" for Københavns Kommune:

http://kk.sites.itera.dk/apps/kk_annoncering/index_ny.php

BILAG 1

Kanal ved Orientkaj på ortofoto med rødt omrids.

